

Socialudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Hvidovre, 30-04-2009
Sag 07/230 – Dok. 5050/09 SL/CB/lfh

Til Folketingets Socialudvalg

Danske Handicaporganisationer (DH) er meget optaget af, at Danmark ratificerer handicapkonventionen hurtigst muligt og korrekt. Derfor har vi været meget aktive i forhold til at være i dialog med Socialministeriet om grundlaget for ratifikationen. Det har givet visse resultater, men desværre er ”vi” ikke nået i mål. Der er fortsat en række elementer vedrørende ratifikationen, der kan og skal stilles spørgsmål til. Der er fortsat en række elementer, der, efter vores vurdering, ikke er i overensstemmelse med konventionen.

Derfor har DH nedenfor gennemgået socialministerens notat til de bemærkninger, der er fremkommet i forbindelse med høringen vedrørende B 194.

Socialministeren mener, at kunne konstatere, at Danmark lever op til FN handicapkonventionen og dens rettigheder – både i tanke og i handling. Det gælder også i forhold til den kommunale implementering af dansk lovgivning m.v. til gavn for personer med handicap.

DH mener ikke, at man har grundlaget for at kunne konkludere dette. Der er ikke lavet nogen undersøgelse af indsatsen i forhold til personer med handicap, når det gælder den statslige, regionale og/eller kommunale indsats.

DH mener heller ikke, at man kan konkludere, at den danske lovgivning fuldt ud lever op til kravene i konventionen, hvilket bl.a. illustreres ved de overvejelser, regeringen tidligere har gjort sig i forhold til arbejdet frem imod et bredt europæisk direktiv, der forbyder enhver form for diskrimination på tværs af og inden for de områder, hvor EU har kompetence. I den forbindelse blev det gjort klart for Folketingets Europaudvalg, at der er en række udeståender, før Danmark ville kunne leve op til forslaget om det brede direktiv.

DH har endvidere forstået, at den gennemgribende ministerielle analyse af dansk lovgivning, som er gået forud for tilblivelsen af beslutningsforslag 194, havde til formål at afdække love og bestemmelser, som måtte være i strid med konventionen, og altså ikke hvorvidt dansk lov på alle punkter lever op til konventionen. Det er efter vores opfattelse to forskellige tilgange.

DH mener derfor ikke, at man kan konkludere, at der ikke vil være udgifter forbundet med at ”nå op på” niveauet for FN handicapkonventionen. Det handler ikke kun om nye beslutninger om forbedrede vilkår, men derimod om efterlevelse af svigt i dansk lovgivning og praksis i forhold til gældende menneskerettigheder.

DH har den opfattelse, at det er i overensstemmelse med FN handicapkonventionen ikke at realisere alle nødvendige lovmæssige forbedringer her og nu, men samtidig har vi den opfattelse, at det er nødvendigt at sætte ind med en helhedsorienteret og tidsbestemt handlingsplan, der skal bringe Danmark på niveau med kravene i forhold til handicapkonventionen.

DH vil endnu en gang kraftigt understrege, at økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder er retlige forpligtelser akkurat som borgerlige og politiske rettigheder. Forskellen består i, at de borgerlige og politiske rettigheder skal være opfyldt, når konventionen ratificeres, mens de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder skal opfyldes ”med henblik på den fremadskridende fulde virkeliggørelse af disse rettigheder”, og det ”i videst muligt udstrækning inden for de ressourcer, som er til rådighed”.

Socialministeren mener ikke, at der er krav om en lovgivning, der forbyder enhver form for diskrimination af personer med handicap. Socialministeren mener, at det er tilstrækkeligt med den forvaltningsretslige lighedsgrundsætning, forbuddet mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet samt henstillingerne i medfør af B 43 vedtaget af Folketinget i 1993.

DH mener ikke, at det er en korrekt konklusion. For det første skal det sikres, at der er et klokkeklart forbud imod enhver form for diskrimination, hvilket ikke er muligt med henvisning til forvaltningsrettens lighedsgrundsætning. For det andet skal det sikres, at forbuddet mod diskrimination af personer med handicap gælder såvel i den private som den offentlige sfære. Der mangler lovgivning, som forbyder diskrimination uden for arbejdsmarkedet. For det tredje må det være tydeligt for enhver, at man ikke kan have forskellige former for forbud imod diskrimination på tværs af lovgivning, som det vil være tilfældet, hvis man kun har det gældende forbud imod forskelsbehandling på arbejdspladsen. For det fjerde er henstillinger og forbud i DH's optik to helt adskilte størrelser. Henstillingerne i B 43 er på ingen måde at sidestille med konventionens krav om forbud mod enhver diskrimination på grund af handicap.

Socialministeren mener ikke, at tilgængelighed er en rettighed i sig selv. Socialministeren anerkender, at tilgængelighed er en vigtig forudsætning for at skabe lige muligheder – og at tilgængelighed skal tænkes bredt i forhold til forskellige former for tilgængelighed (fysisk tilgængelighed, tilgængelighed til kommunikation m.v.).

DH mener, at socialministeren tager fejl. For det første fremgår det klart i artikel 9, at der er tale om en selvstændig rettighed. Ellers ville der ikke være grund til den konkrete formulering, samt at have en selvstændig artikel vedrørende tilgængelighed. For det andet indgår tilgængelighed som et generelt princip på tværs af alle artikler i konventionen, jf. artikel 3. Der er således både tale om både en specifik rettighed og et tværgående princip.

I notatets afsnit om tilgængelighed hedder det desuden: Der foretages en ændring i beslutningsforslaget således, at formulering bliver: ”..bevæger sig i takt med den økonomiske, holdningsmæssige og teknologiske udvikling.” DH kan ikke af beslutningsforslaget se, at ordene økonomiske og holdningsmæssige er tilføjet.

Socialministeren mener, at der er lige adgang for personer med handicap til alle former for uddannelse og livslang læring, og at der er etableret mulighed for specialpædagogisk støtte til uddannelse frem til og med videregående uddannelse.

DH mener, at socialministeren tager fejl med hensyn til lige adgang til alle former for uddannelse og livslang læring. Socialministeren tager også fejl, når ministeren mener, at det er i orden kun at give specialpædagogisk støtte til og med afslutningen på den videregående uddannelse. Den lige adgang til livslang læring og uddannelse er illusorisk, hvis ikke man som person med handicap, altid i nødvendigt omfang, kan blive kompenseret i forhold til sine behov i forbindelse med deltagelse i f.eks. voksenuddannelse og livslang læring. Det er eksempelvis ikke muligt for blinde og svagtseende at opnå adgang til nødvendige bøger i et elektronisk format, hvis de indgår som en del af uddannelsen/læringen. Derved er personer med handicap med behov for specialpædagogisk støtte negativt forskelsbehandlet.

Socialministeren mener ikke, at det er godt/nødvendigt at ratificere den frivillige tillægsprotokol, hvor personer med handicap kan få adgang til at klage til den internationale komité.

DH mener igen, at socialministeren tager fejl. Det kan godt være, at menneskerettigheder ikke er eksakte størrelser, men for det første vil det være tilfældet i forhold til alle lande, der ratificerer den frivillige tillægsprotokol, hvilket der er flere europæiske lande, der allerede har gjort, og for det andet vil der altid blive taget hensyn til det økonomiske, sociale og kulturelle niveau i de lande, som klagen vedrører, når komiteen skal træffe sin afgørelse. Der vil aldrig blive tale om eksakte størrelser eller ensartede afgørelse, fordi deltagerstaterne er forskellige.

DH kan ikke genkende notatets gengivelse af mulighederne for at klage til overvågningskomitéen. Det hedder således: ”Regeringen har på den baggrund fundet det uhensigtsmæssigt at undertegne tillægsprotokollen og dermed give enkeltpersoner adgang til at klage direkte til et internationalt organ vedrørende økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder”. Der vil aldrig være tale om, at personer med handicap kan klage direkte til den internationale komité. Tillægsprotokollen slår udtrykkeligt fast, at komitéen skal afvise en henvendelse når alle retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet, ikke er udtømt”. En person med handicap skal altså først igennem alle retlige instanser i Danmark, inden man kan påregne, at overvågningskomitéen vil behandle en klage.

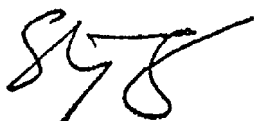
DH vil desuden gerne gøre opmærksom på, at Danmark har tradition for at ratificere tillægsprotokoller, som hjemler individuel klageadgang.

DH undrer sig derfor, når socialministeren i notatet finder ”det uhensigtsmæssigt at undertegne tillægsprotokollen og dermed give enkeltpersoner adgang til at klage direkte til et internationalt organ vedrørende økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder”, når man samtidig påtænker, at Danmark har ratificeret eksempelvis tillægsprotokollen til FN’s kvindekonvention. En tillægsprotokol, som hjemler individuel klageadgang, og det til en konvention som også indeholder en lang række økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Socialministeren mener ikke, at der er behov for at understrege, hvilke handicapgrupper, der er omfattet af handicapkonventionen.

DH mener, socialministeren tager fejl, fordi der ofte rejses spørgsmål i forhold til, hvorvidt bestemte grupper af personer med handicap er omfattet af konventionen. Derfor er det vigtigt at få understreget, at bl.a. personer med epilepsi, personer med sklerose osv. er omfattet af konventionens afgrænsning. Det vil sikre disse mennesker imod at skulle bevise, at de har et handicap i konventionens forstand. Ligesom personer med nedsat syn, nedsat hørelse, døvblindhed m.v. bør være omfattet. DH mener, at det er en god ide at præcisere, hvilke kendte handicapgrupper, der i dag regnes som omfattet af konventionen, da det vil lette tilværelsen for personer med handicap i forhold til ikke at skulle kæmpe for at blive omfattet af denne konvention, der skal sikre deres rettigheder.

Venlig hilsen

Stig Langvad
formand